

БЕКІТЕМІН

"Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ

директор

/К.С.Байгалиев

31.08.2023

ЛАУАЗЫМДЫҚ НҰСҚАУЛЫҚ
Тәрбиеші: Нурбаева Динара Болатовна

Жанааузен

1. Жалпы ережелер

1.1. Бұл лауазымдық нұсқаулық Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек кодексі, ҚР Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі "Педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғалар лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы" № 338 бұйрығы, Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі "Білім туралы" № 319 заңы, "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ жарғысы мен Ішкі еңбек тәртібі ережелері, ҚР 2019 жылғы 27.12 «Педагог мәртебесі» туралы Заңына және жергілікті нормативтік актілері, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2016 жылғы 12 қаңтардағы «Орта білім беру үйімдарында сынып жетекшілігі туралы ережені бекіту туралы» №18 бұйрығы, Мемлекеттік әкімшілік қызметшінің лауазымдық нұсқаулығын өзірлеу мен бекіту қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыйайлас жемқорлыққа карсы іс-қымыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 21 қазандығы № 20 бұйрығы негізінде жасалды.

1.2. Барлық мамандықтар мұғалімі "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ директоры тараапынан кәсіподак комитетінің уәжді пікірлерін ескере отырып қабылданады және босатылады.

1.3. Мұғалімнің кезекті еңбек демалысында және уақытша еңбекке жарамсыз жағдайда жүрген кездерінде оның міндеттері осы мамандықтағы өзге мұғалімге жүқтелуі мүмкін. Мұндай жағдайда оның міндеттерін уақытша атқару "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ директорының ҚР Еңбек кодексі талаптарын сақтай отырып шығарған бұйрығы негізінде жүзеге асырылады.

1.4. Барлық мамандықтар мұғалімнің орта/жоғары педагогикалық білімі немесе тиісті мамандық бойынша жоғары кәсіби білімі мен біліктілік деңгейіне сәйкес педагогикалық жұмыс стажы болуы тиіс.

1.5. Барлық мамандықтар мұғалімі тікелей директордың орынбасарына бағынады.

1.6. Барлық мамандықтар мұғаліміне зертханашы (егер мұғалім кабинет менгерушісі міндеттін атқаратын болса) және оқушылар бағынады.

1.7. Білуге тиісті:

Қазақстан Республикасының Конституациясын, Қазақстан Республикасының Еңбек Кодексін, Қазақстан Республикасының "Білім туралы", "Педагог мәртебесі туралы", "Сыйайлас жемқорлыққа карсы іс-қымыл туралы", "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Зандарын, білім беруді дамытудың бағыттары мен перспективаларын айқындастын мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын және басқа да нормативтік құқықтық актілерді, педагогика мен психологияны, пәнди оқыту әдістемесін, тәрбие жұмысын, оқыту құралдарын және олардың дидактикалық мүмкіндіктерін, оқу кабинеттері мен қосалқы үй-жайларды жабдықтауға қойылатын талаптарды, еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және өртке карсы қорғау ережелері мен нормалары, санитарлық ережелер мен нормаларды.

Қазақстан Республикасының жалпыға бірдей танылған адамгершілік қағидаттары мен нормаларына негізделген Педагогикалық әдеп қағидаларын сақтау.

- пән сабағын өту, тәрбие жұмыстарының әдістемелерін;
- оқу кабинеттері мен қосалқы орын-жайларды жараптандыру мен жабдықтандыруға қойылатын талаптарды;
- оқыту құралдарын және олардың дидактикалық мүмкіндіктерін;
- білім беру ісі мен педагогика ғылымын дамытудың негізгі бағыттарын және перспективаларын;
- құқық және еңбекті ғылыми ұйымдастыру, педагогика мен психология негіздерін; мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын;
- педагогиканы, педагогикалық психологияны;

- педагогика ғылымы мен практикасының жетістіктерін;
  - экономика негіздерін, еңбек туралы заңнамаларды;
  - еңбек қорғау, қауіпсіздік техникасы және өрт қауіпсіздігі ережелері мен нормаларын;
  - санитарлық ережелер мен нормаларды.
- 1.8. Барлық мамандықтар мұғалімі компьютерлерді және басқа да ақпараттық-коммуникациялық технологияларды, Internet желілерін тиімді пайдалана білуі тиіс.
- 1.9. ҚР Білім беру министрлігінің 2020 жылғы 11 мамырдағы "Педагогтерге біліктілік санаттарын беру туралы" №192 бұйрығына сәйкес мұғалім еңбекке ақы төлеу разряды бойынша біліктілікке қойылатын бірыңғай талаптарға сай болуы тиіс.
- 1.10. Педагогтың жұмыс уақыты мен демалыс уақыты режимі ҚР БЖФМ 2020 жылғы 21 сәуірдең №153 бұйрықпен бекітілген ережеге сәйкес анықталады.

2. Функциялары

Мұғалім қызыметінің негізгі бағыттары мыналар болып табылады:

- 2.1. Оқушыларды жас ерекшеліктері мен берілетін пән ерекшеліктерін ескере, олардың құқықтары мен еркіндігін сақтай отырып оқыту және тәрбиелеу.
- 2.2. Оқушылардың әлеуметтенуіне, олардың бойында саналы түрде таңдап алған жалпы мәдениеттің қалыптасуына және кәсіби білім беру бағдарламаларын игеруіне ықпал ету.
- 2.3. Оку процесінде еңбекті қорғау нормалары мен ережелерінің және қауіпсіздік техникасының сақталу режимін қамтамасыз ету.

3. Лауазымдық міндеттері

Мұғалім мынадай лауазымдық міндеттерді атқарады:

Оқытулатын пәннің ерекшелігін ескере отырып, білім алушыларды мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарына сәйкес және "Құндылықтарға негізделген білім беру" тұжырымдамасының негізінде оқыту мен тәрбиелеуді жүзеге асырады,

білім алушы мен тәрбиеленуші тұлғасының жалпы мәдениетін қалыптастыруға және оның әлеуметтенуіне ықпал етеді, білім алушының жеке қабілеттерін анықтайды және дамытуға ықпал етеді.

Оқытудың жаңа тәсілдерін, тиімді түрлерін, әдістері мен құралдарын қолданады.

Қысқа мерзімді жоспарларды, бөлімдер мен тоқсанның суммативті бағалауға арналған тапсырмаларды жасайды.

Электронды журналдарды толтырады.

Жалпыға міндетті білім беру стандарттарында көзделген оқушылар мен деңгейден төмен емес тәрбиеленушілердің пәндік нәтижелерін, отбасылық-қызыметтік, тұлғалық жетістіктерін қамтамасыз етеді.

Оку бағдарламаларын әзірлеуге және орындауға қатысады, оку жоспары мен оку процесінің кестесіне сәйкес олардың толық көлемде іске асырылуын қамтамасыз етеді.

Әдістемелік бірлестіктердің, әдістемелік кеңестердің, желілік қоғамдастықтардың отырыстарына қатысады.

Білім алушылардың, тәрбиеленушілердің жеке қабілеттерін, қызыгуышылқтары мен бейімділігін зерттейді.

Арнайы (түзету) білім беру мекемелерінде оқытулатын пәннің ерекшелігін ескере отырып, дамуында ауытқуларды барынша түзетуге бағытталған білім алушыларды, тәрбиеленушілерді оқыту және тәрбиелеу жөніндегі жұмысты жүзеге асырады.

Кәсіби құзыреттілікті, оның ішінде ақпараттық-коммуникациялық құзыреттіліктерін арттырады.

Еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және өртке қарсы қорғау ережелері мен нормаларын орындауды.

Білім беру процесі кезеңінде білім алушылардың өмірі мен деңсаулығын сактауды қамтамасыз етеді.

Ата-аналармен немесе оларды алмастыратын тұлғалармен ынтымактастықты жүзеге асырады.

Жабдықты пайдалану кезінде қауіпсіздік техникасы талаптарын орындауды.

Білім беру процесі кезінде балалардың өмірі мен деңсаулығын сактау үшін қажетті жағдайлар жасауды қамтамасыз етеді.

Тізбесін білім беру саласындағы уәкілетті орган бекіткен құжаттарды толтырады.

Білім беру үйымдарында "Құндылықтарға негізделген білім беру" тұжырымдамасын беру процесінде барлық нысандар, оның ішінде балалар отбасыларының қатысуымен болады.

Білім алушылар, тәрбиеленушілер, арасында академиялық адалдық қағидаларындағы көзінен жемқорлыққа карсы мәдениеттің алдын алады.

Оқушыларды берілетін пән ерекшеліктерін ескере отырып оқыту және үйде жүзеге асырады, сыйнаптарда оку жүктемелерін бөлуге сәйкес өзіне бағдарламалардың жүргізеді.

Оку жоспарына сәйкес "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ қабылданған білім беру бағдарламаларын, жеке оқыту жоспарын және сабак кестесін жүзеге асырады. Ол ойда оқытудың әртүрлі тәсілдерін, әдістері мен құралдарын пайдаланады.

Білім беру процесінің жүргізу жағдайларын жаксарту және сауыктыру үсіншілік ұсыныстар ендіреді, сондай-ақ білім беру процесіндегі оқушылар қабілет-карымырағындағы сабактар мен өзге де оқу-тәрбиелік жұмыстарын жүргізеді.

Белгіленген тәртіпте сыйнап құжаттамаларын жүргізеді, "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ қабылданған жүйе бойынша оқушылардың сабакқа қатысуындағы үлгірімін бақылайды, сыйнап журналы мен окуши күнделігіне бағаларын қояды, оның жағдайын етептін барлық кемшіліктер жөнінде кабинет менгерушісін, басшылықты хабардар етіп береді.

Белгіленген тәртіпте сыйнап құжаттамаларын жүргізеді, "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ қабылданған жүйе бойынша оқушылардың сабакқа қатысуындағы үлгірімін бақылайды, сыйнап журналы мен окуши күнделігіне бағаларын қояды, оның жағдайын етептін барлық мәліметтер беріп отырады.

Белгіленген тәртіпте сыйнап құжаттамаларын жүргізеді, "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ қабылданған жүйе бойынша оқушылардың сабакқа қатысуындағы үлгірімін бақылайды, сыйнап журналы мен окуши күнделігіне бағаларын қояды, оның жағдайын етептін барлық мәліметтер беріп отырады.

Сабактарда директордың оку-тәрбие жұмыстары жөніндегі орынбасары өкімшілікке жақытша келмей калған мұғалім орынын ауыстырады. Жарғы мен Ішкі еңбек тәртібі ережелерін, өзге де жергілікті құқықтық актілердің орындауды.

Оқушылардың заңды құқықтары мен еркіндігін сақтайды. Сабак өткізуға дайындалады, өзінің кәсіби біліктілігін жүйелі түрде арттырылады, әдістемелік бірлестіктер қызметіне және "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ қабылданған өзге де әдістемелік жұмыс түрлеріне қатысады.

"Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ педагогика кеңесі жұмыстарындағы өкімшілігі өткізетін мәжілістерге қатысады.

Кезекшілік графигіне сәйкес сабактар арасындағы үзілістерде, өз сабактары басталғаннан кейін 20 минут және аяқталғаннан кейін 20 минут "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ тұрмыста, қоғамдақ орындарда окушылардың қоғамдағы өз орнына лайық этикалық нормаларды сақтайды.

Кабинет менгерушісі міндеттерін атқарған жағдайда:

- кабинетке бекітілген зертханашы жұмысын басқарады;
- кабинеттің мақсатты түрде пайдаланылуын бақылайды;
- кабинеттің жабдықтармен, приборлармен және басқа да мүліктермен толықтырылғаннан үйымдастырады, бір жолғы құжаттар бойынша материалдық құндылықтарды (жинақтарды) сақтауға қабылдап, жауапкершілігіне алады, өз есебінде тұрган мүліктердің мемлекеттік қамтамасыз етеді, белгіленген тәртіп бойынша кабинет мүліктерін (инвентаризациялауға) және есептен шығаруға қатысады;
- Өз пәні бойынша еңбек қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі нұсқаудардың әзірлейді және қайта қарайды (кем дегендे 5 жылда 1 рет), оларды "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ директорына бекітуге ұсынады;
- оку кабинеттің өрт қауіпсіздігіне арналған мүліктермен, қорғаныстың мемлекеттік және жеке құралдарымен, сондай-ақ тіршілік қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелерін анықтауда көрнекі үтігпен жарактандырылуын қадағалайды;
- оқушыларға еңбек қорғау және қауіпсіздік техникасы бойынша өзге педагогикалық жағдайларда жөн-жоба беру сабағын өткізеді немесе үйымдастырады, оны міндетті түрде сыйнап жағдайда немесе белгіленген үлгідегі журналға тіркейді;
- "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ оқушылары мен қызметчелерінде

өмірі мен денсаулығына қауіп тудыратын жағдайлармен байланысты сабактардың өткізілуіне жол бермейді, бұл туралы директордың оқу-тәрбие жұмыстары жөніндегі орынбасарына мәлімдейді;

• еңбек қорғау жөніндегі келісімге косу мақсатында еңбек пен оқу жағдайларын жақсартуға байланысты ұсыныстар ендіреді.

2. Педагог білім беру процесін саяси үгіттеу, білім алушылар мен тәрбиеленушілерді саяси, діни немесе өзге де сенім-нанымдарды қабылдауға не олардан бас тартуға мәжбүрлеу үшін, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық немесе діни алауыздықты қоздыру, әлеуметтік, нәсілдік, ұлттық, діни немесе тілдік тиесілік белгісі, дінге көзқарасы бойынша азаматтардың ерекшелігін, астамшылығын не кемшіндігін насиҳаттайтын, оның ішінде білім алушыларға Қазақстан Республикасының ұлттары мен ұлыстарының тарихи, ұлттық, діни және мәдени дәстүрлөрі туралы анық емес мәліметтерді хабарлау арқылы үгіттеу үшін, сондай-ақ білім алушыларды Қазақстан Республикасының Конституциясына және Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келетін әрекеттерге итермелуе үшін пайдалануға құқылы емес.

4. Құқықтары:

Мұғалім мыналарға құқылы:

1. Кәсіптік қызметін жүзеге асыру кезінде педагогтің:

1) тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптары сақталған кезде кәсіптік қызметті ұйымдастырудың тәсілдері мен нысандарын еркін таңдауға;

2) лауазымды адамдар және басқа да тұлғалар тарапынан заңсыз араласудан және кедергі келтіруден қорғалуға;

3) білім алушылар, тәрбиеленушілер және олардың ата-анасы немесе өзге де занды өкілдері тарапынан кәсібіне құрметпен қаралуына және тиісінше мінез-құлық көрсетілуіне;

4) кәсіптік қызметін жүзеге асыру үшін ұйымдастырушылық және материалдық-техникалық қамтамасыз етілуге және қажетті жағдайлардың жасалуына;

5) ғылыми, зерттеу, шығармашылық, эксперименттік қызметті жүзеге асыруға, педагогтік практикаға жаңа әдістемелер мен технологияларды енгізуғе;

6) тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартының талаптары сақталған кезде шығармашылық бастамаға, оқыту мен тәрбиелеудің авторлық бағдарламалары мен әдістерін әзірлеуге және қолдануға, оқыту мен тәрбиелеудің жаңа, неғұрлым жетілдірілген әдістерін дамытуға және таратуға;

7) білім беру бағдарламасына сәйкес оқыту мен тәрбиелеудің оқу құралдарын, материалдарын және өзге де құралдарын таңдауға;

8) білім беру бағдарламаларын, оқу жоспарларын, білім беру қызметінің әдістемелік материалдары мен өзге де құрауыштарын, сондай-ақ оқулықтарды, оқу-әдістемелік кешендер мен оқу құралдарын әзірлеуге катысуға;

9) жұмыс орны бойынша сайланбалы лауазымға сайлануға және оны атқаруға;

10) білім беру сапасын жетілдіруге бағытталған, оның ішінде білім беру ұйымының қызметіне қатысты мәселелерді талқылауға қатысуға;

11) білім беру ұйымын басқарудың алқалы органдарының жұмысына қатысуға;

12) бес жылда бір реттен сиретпей біліктілігін арттыруға;

13) ұздықсіз кәсіптік дамуға және біліктілікті арттыру нысандарын таңдауға;

14) біліктілік санатының мерзімінен бұрын берілуіне;

15) Қазақстан Республикасының заннамасында белгіленген тәртіппен жеке педагогтік қызметке;

16) кәсіптік қызметіндегі табыстары үшін көтермеленуге;

17) өзіне қатысты қабылданатын ұйым басшысының актілеріне, әрекеттеріне және шешімдеріне жоғары тұрған лауазымды адамдарға немесе сотқа шағым жасауға;

18) білім алушылар, тәрбиеленушілер және олардың ата-анасы немесе өзге де занды өкілдері тарапынан ар-намысы мен қадір-қасиетіне құрмет көрсетілуіне құқығы;

21) Қазақстан Республикасының заннамасында көзделген өзге де құқықтары бар.

2. Педагогтің осы балтың 1-тармағында көзделген құқықтарын жүзеге асыру басқа адамдардың құқықтары мен бостандықтарын бұзбауға тиіс.

3. Мемлекеттік білім беру ұйымдарында кәсіптік қызметін жүзеге асыратын педагогтердің айлық жалақысын есептеу үшін бір аптаға нормативтік оқу жүктемесі:

16 сағат – орта білім беру ұйымдары үшін;

сабактан тыс спорт сабактарын жүргізу үшін – базалық лауазымдық айлықақысының жуз пайызы мөлшерінде қосымша ақы белгіленеді.

5. Жауапкершілігі

- 5.1. ҚР заңнамаларында белгіленген тәртіп бойынша мұғалім мынаған жауап береді:
- оқу жоспары мен оқу процесі графигіне сәйкес білім беру бағдарламаларының толық көлемде орындалуына;
  - білім беру процесі кезінде оқушылардың өмірі мен денсаулығына;
  - оқушылардың құқықтары мен еркіндігінің бұзылмауына.

- 5.2. Жарғы мен Ішкі еңбек тәртібі ережелерін, "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ директорының заңды өкімдерін, өзге де жергілікті нормативтік актілерді, осы нұсқаулықта белгіленген лауазымдық міндеттерді дәлелсіз себептермен орындағаны немесе тиісті дәрежеде орындағаны үшін мұғалім еңбек заңнамаларында белгіленген ретпен тәртіптік жауапкершілікке тартылады.

- 5.3. Окушының жеке басына тәрбиенің күштеу және (немесе) психикалық қысым жасау әдісін бір рет те болса қолданғаны үшін, сондай-ақ тіпті басқа да бейморальдық әрекеттері үшін мұғалім ҚР еңбек заңнамаларына сәйкес қызметінен босатылуы мүмкін.

Мұндай әрекеттер үшін жұмыстан босату тәртіптік жауапкершілік шарасы болып табылмайды.

- 5.4. Өз лауазымдық қызметін атқару (атқармау) кезінде мекемеге келтірген залалы немесе оқу процесіне қатысушыларға тигізген зияны үшін мұғалім еңбек және (немесе) азаматтық заңнамаларда белгіленген көлем шегінде материалдық жауапкершілікке тартылады.

6. Лауазымы бойынша өзара қарым-қатынас, байланыс

Мұғалім:

- 6.1. Оқу сабактары кестесіне, жалпымектептік міндетті де жоспарлы шараларға қатысу мен нормасы белгіленбеген міндетті қызметті (дәптер тексеру, сабактарға даярлану және т. б.) атқару жөніндегі өз жеке жоспарына сәйкес, бекітілген оқу жүктемелері көлемін орындау режимі бойынша жұмыс істейді.

- 6.2. Кезекті еңбек демалысына сәйкес келмейтін каникул кезінде мектеп әкімшілігі тарарапынан каникул басталғанға дейінгі оқу жүктемелерінен аспайтын көлемде педагогикалық, әдістемелік немесе үйымдық жұмыстарға тартылады. Каникулдағы мұғалім жұмысының графигі мектеп директоры бұйрығымен бекітіледі.

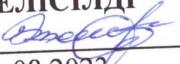
- 6.3. Белгіленген тәртіпке сәйкес уақытша келмей қалған мұғалімнің орынын сағат бойынша және тариф бойынша (орын ауыстыру мерзіміне сәйкес) ақы төлеу шартымен ауыстырады.

- 6.4. Уақытша келмей қалған өзімен мамандығы бірдей мұғалімдерді немесе сыйынтағы мұның пәні бойынша сабак беруде оқу жоспарынан қалып келе жатқан мұғалімдерді алмастырады.

- 6.5. "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ әкімшілігінен нормативтік-құқықтық отырып танысады.

- 6.6. "Кенжебек Шәкенов атындағы орта мектебі" КММ әкімшілігімен және педагог қызметкерлерімен өз құзыретіне енетін мәселелер бойынша жүйелі түрде ақпарат алмасып отырады.

КЕЛІСІЛДІ

/

31.08.2023

Лауазымдық нұсқаулықпен таныстым:

/

31.08.2023